

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ КОСОВА

Бр. 1.

Приштина, 11. јануар 1985. године

ГОДИНА XL

Чл. 301. 60/85

На основу члана 301. става 1. тачке 2. члана 309. и 318. Устава Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова, члана 102. Закона о систему друштвеног планирања и о друштвеном плану САП Косова („Службени лист САПК”, бр. 4. и 7/70), члана 123. Закона о основама система друштвеног планирања и друштвеном плану Југославије („Службени лист СФРЈ”, бр. 6/76, 66/80 и 41/83), Скупштина Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова, на седници Већа удруженог рада од 28. децембра 1984. године, на седници Већа општина од 28. децембра 1984. године, на седници Друштвено-политичког већа од 28. децембра 1984. године, Скупштина Покрајинске самоуправне интересне заједнице за образовање и васпитање, на седници од 27. децембра 1984. године, Скупштина Покрајинске самоуправне интересне заједнице за научни рад, на седници од 27. децембра 1984. године, Скупштина Покрајинске самоуправне интересне заједнице за културу, на седници од 9. јануара 1985. године, Скупштина Покрајинске самоуправне интересне заједнице здравствене заштите и здравственог осигурања, на седници од 28. децембра 1984. године и Скупштина Покрајинске самоуправне интересне заједнице за социјалну заштиту, на седници од 27. децембра 1984. године, донеле су

РЕЗОЛУЦИЈУ

О ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКОМ РАЗВОЈУ И ЕКОНОМСКОЈ ПОЛИТИЦИ САП КОСОВА У 1985. ГОДИНИ

І ОСНОВНИ ПРАВЦИ АКТИВНОСТИ У ДАЉЕМ ОСТВАРИВАЊУ ДУГОРОЧНОГ ПРОГРАМА ЕКОНОМСКЕ СТАБИЛИЗАЦИЈЕ

Ефикасније, шире и одлучније спровођење Дугорочног програма економске стабилизације је основна претпоставка за бржи друштвено-економски развој САП Косова у 1985. години. Приоритетан задатак у томе представља даљи развој социјалистичких самоуправних друштвено-економских односа, успешније функционисање система социјалистичког самоуправљања максималним ангажовањем за функционисање система удруженог рада, самоуправних органа, делегатског система, слободне размене рада и укупног система друштвене репродукције ради доследног остваривања утврђених задатака. То ће обезбедити да радни људи непосредније овладавају вишком свога рада и средствима друштвене репродукције и успешније отклањање присутних слабости и недостатака у развоју и привређивању. На тој основи треба повећавати мотивисаност и мобилност радних људи за остваривање развојних циљева.

Полазећи од ставова Покрајинског комитета Савеза комуниста Косова, везано за остваривање дугорочног програма економске стабилизације и идејно-политичких опредељења економске и развојне политике у 1985. години, основно тежиште свих субјеката друштвеног и привредног живота Покрајине је динамизирање привредног развоја и почетка изласка из нестабилних и стагнантних тенденција. То захтева знатно повећање индустријске производње, превазилажење многих потешкоћа и слабости у електропривреди, обојеној металургији, у агроиндустријском комплексу и превазилажење недовољне ефикасности и заостајања у грађевинарству, трговини, саобраћају и занатству.

У 1985. години неопходно је продубљивати позитивна кретања и даље повећавати и побољшавати структуру извоза. То треба да буде тежиште активности свих организација удруженог рада привреде, извозних организација, банака и надлежних покрајинских органа и организација. То захтева унапређење организованости, повезиваности и већу одговорност носиоца спољно-трговинске размене у Покрајини. Тиме треба створити услове за боље снабдевање сировинама и репродуктивним материјалом из увоза ради стабилизације производње и тржишта.

Већим ослањањем на сопствене снаге, кроз ефикасније коришћење свих расположивих материјалних и људских потенцијала, бржим оживљавањем и реструктурирањем производње, благовременим активирањем капацитета, интензивном изградњом нових капацитета, створиће се услови за бржи и складнији друштвено-економски развој Покрајине.

Заокрет у успешном развоју Покрајине захтева знатно интензивнију организацију и селективну инвестициону активност у овој години. Неопходна је у том циљу мобилност свих извора инвестиција, повећање сопствене акумулације, ефикаснија реализација средстава Фонда Федерације, посебно дела за удруживање, успешно коришћење закључених кредита с Међународном банком.

При томе је потребно одлучније, смишљеније и организованије спровођење политике позитивних структурних промена у привреди, већим инвестирањем нарочито у прерађивачкој индустрији, терцијалним делатностима и малој привреди. При томе треба појачати одговорност инвеститора, банака, надлежних општинских и покрајинских органа како у процесу доношења, тако и у процесу реализације инвестиционих одлука. Приликом одлучивања о инвестицијама, треба елиминисати утицај уских кругова волунтаризма и непрофесионалних чинилаца.

Један од основних задатака организација удруженог рада, општина и одговарајућих покрајин-

ских органа је интензивирање активности на удруживању рада и средстава између организација удруженог рада у Покрајини с организацијама удруженог рада са других подручја земље на бази заједничког интереса и одговорности. У том циљу сви носиоци ове активности морају да обезбеде бољу пројектну и укупну припремљеност и већу ефикасност на реализацији иницијатива и могућности за удруживање.

Друштвено економски развој у 1985. години одвијаће се у условима великог оптерећења привреде за редовно измиревање обавеза према иностранству, консолидације финансијског пословања и привреде. Треба рачунати са снажним деловањем економских законитости на услове привређивања. То захтева велику одговорност од стране радника, пословних органа у свакој организацији удруженог рада за квалитетније одлуке у пословању. Неопходно је благовремено донети у односним организацијама удруженог рада одговарајуће програме у којима ће се ближе разрадити повећање продуктивности рада, повећање коришћења пословних средстава и капацитета раста извоза, измирење обавеза, повећање запослености и отклањање организационих и других слабости.

У 1985. години неопходне су још смишљеније и одлучније мере за смањивање материјалних обавеза привреде и њеног растерећења. Селективним снижавањем стопе пореза и доприноса на доходак организација удруженог рада и на личне дохотке ствараће се могућности за јачање акумулативне и репродуктивне способности привреде.

У склопу опште финансијске консолидације привреде, отклањање узрока губитака захтева сталну активност и ангажованост посебно организација удруженог рада. Неопходно је заштитити и захтевати одговорност у организацијама удруженог рада које због лошег рада послују са губицима. Програми санација морају се заснивати на реалним основама, задацима и претпоставкама за пословање и развој ових организација.

Доследно спровођење политике расподеле дохотка захтева од самоуправних органа и других субјеката да обезбеде успостављање односа у расподели у којима ће радници удруженог рада постати материјално заинтересовани за што већи радни допринос, за веће и рационално коришћење расположивих капацитета, друштвених средстава у целини и радног времена. Тиме ће се створити услови за повећање производње и ефикасности привређивања. Донеће се Друштвени договор за расподелу дохотка и чистог дохотка на нивоу Покрајине.

У 1985. години потребно је да се користе све могућности и резерве за повећавање продуктивног запошљавања. Од посебног је значаја обезбеђивање квалитативних програма и повећање организованости и одговорности за њихову ефикасну реализацију. Све организације удруженог рада, општине, банке, Привредна комора Косова и одговарајући покрајински органи, уз пуно ангажовање научних и развојних институција треба да обезбеде одговарајуће пројекте који ће у оквиру расположивих средстава и могућности обезбедити максимално повећање запослености и дохотка.

У складу с Програмом стабилизације, нарочито значај даће се унапређивању функционисања и развоја друштвених делатности и начина њиховог финансирања. Донеће се програми развоја мреже друштвених делатности у складу с потребама удруженог рада и друштва у целини.

Неопходно је учинити значајан захват за бржи развој научноистраживачких организација и научноистраживачког рада у Покрајини, као и обезбедити већа средства за улагања у том правцу. Треба ојачати свест, да знатно развијенији научноистраживачки рад, повећан број институција и кадрова који се овом делатношћу баве, нарочито у

удруженом раду, програмирање и координација овог рада представља неопходан предуслов за успешнији развој Покрајине. То се посебно односи на даље повезивање науке и привреде на бази слободне размене рада, заједничке одговорности и доходове повезаности. Наука и научни радници морају постати још одлучнији и одговорнији чиниоци у друштвено-економском развоју Покрајине. У том смислу посебно треба подстицати стваралаштво, а нарочито техничко-технолошке иновације у привреди, као фактора повећања продуктивности рада и других квалитативних фактора привређивања. Упоредо с припремом и доношењем дугорочних и средњорочних планова развоја, треба изградити и донети стратегију технолошког развоја Покрајине у оквиру стратегије технолошког развоја земље у целини.

Од посебне је важности да се у сарадњи са савезним, као и републичким и покрајинским органима, настави са даљом разрадом и предузимањем посебних мера за развој САНП Косова и обезбеђивање њихово ефикасно спровођење. То се посебно односи на финансијско растерећење привреде, стварање услова за измирење фиксних и гарантованих обавеза према иностранству, интензивирање удруживања рада и средстава, доношење олакшица за увоз сировина, репродукционог материјала и опреме, бржи прилив средстава Фонда Федерације, посебно дела за удруживање.

Одговарајући органи Покрајине интензивно ће се укључити и ангажовати у оквиру надлежних органа Федерације на предлагању решења и мера за отклањање диспропорције и поремећаја у области цена, девизног система, економске политике с иностранством, у области кредитно-монетарне политике. Предложиће се конкретна решења да се при концептирању развојне политике на нивоу земље акцептирају проблеми и специфичне потешкоће САНП Косова, како би се, уз сопствено организовање и активирање свих могућности и потенцијала, спречило даље заостајање Покрајине у привредном развоју.

II ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА У 1985. ГОДИНИ

1. Полазећи од ставова и задатака Дугорочног програма економске стабилизације, Платформе ЦК СКЈ о Косову, Закључака XIII седнице ЦК СКЈ, на основу даљег продубљивања социјалистичких самоуправно-друштвено-економских односа, уз јачање улоге и одговорности удруженог рада и свих других субјеката у привређивању, основни задаци у друштвено-економском развоју Покрајине у 1985. години су:

— интензивирање привредне активности и развоја уз бржи пораст производње, посебно индустријске производње, на бази јачања квалитета привређивања, већег коришћења капацитета и расположивих ресурса, радног времена, повећање извоза, посебно на конвертибилно подручје, уз уравнио-теженију робну размену с иностранством и стварање услова за редовније измиревање обавеза према иностранству,

— интензивирање удруживања рада и средстава, ефикасније коришћење средстава Фонда Федерације посебно дела за удруживање, сопствене акумулације и одобрених кредита Међународне банке и одговорност на реализацији инвестиција;

— коришћење свих могућности за пораст продуктивног запошљавања;

— стварање услова за смањивање инфлације и нестабилности на тржишту већим усклађивањем робних и новчаних токова, смањивањем трошковних притисака на цене и фискалних захвата у привреди, свођење потрошње у реалне оквире расположивих средстава и повећање учешћа привреде у расподели дохотка и јачање материјалне основе

удруженог рада, финансијска консолидација привреде повећавањем ефикасности и рационалности пословања, отклањање узрока неликвидности и губитака и повећавањем финансијске дисциплине; заштита стандарда и спречавање заостравања социјалних проблема;

— ефикасно и рационално коришћење расположивих средстава за развој и јачање материјалног положаја друштвених делатности,

— успешније остваривање политике о равномерном регионалном развоју и бржем развоју привредно-недовољно развијених општина и пограничних зона, затим унапређење мера и активности за заштиту животне средине;

— даље јачање општенародне одбране и друштвене безбедности и самозаштите.

2. Полазећи од достигнутог нивоа развоја, значајних унутрашњих резерви организација удруженог рада у погледу повећања производње, на основу ефеката објеката који ће се активирати и уз предузимање одговарајућих мера економске политике, у 1985. години, стопа раста друштвеног производа укупне привреде износиће 6%, индустрије 8%, пољопривреде 4%, извоза 16%, у оквиру чега на конвертибилном подручју 20%, увозу 9%, инвестиција у основна средства 30,9% и запослености 5%.

Носиоци динамизирања стопе развоја биће индустрија, посебно основне гране као што су електропривреда и обојена металургија. Повећавањем организованости и предузимањем стимулативних мера, обезбедиће се стабилан раст пољопривредне производње.

Значајан допринос јачању привредне активности и повећању производње треба да обезбеди раст свих врста саобраћајних услуга, грађевинарства, пораст обима радова и ефикасности изградње. У оквиру грађевинарства, пораст промета у трговини, бржи развој мале привреде, угоститељства и туризма.

За остваривање предвиђеног развоја неопходна је синхронизована активност свих субјеката у Покрајини за боље коришћење постојећих капацитета и унутрашњих резерви, отклањање уских грла, рационално коришћење и штедња сировина и енергије, побољшање организације рада и повећавање продуктивности рада, боља снабдевеност сировинама и репродукционим материјалом, ефикасније прилагођавање производње захтевима тржишта а посебно иностраног, усајање нових производа, веће коришћење резултата научноистраживачког рада и домаће технологије, кадровско јачање и одлучно отклањање субјективних слабости.

Упоредо с утврђивањем економске политике за наредну годину, у организацијама удруженог рада, самоуправним интересним заједницама, банкама, органима и организацијама општина и Покрајине донеће се благовремено програми мера и активности за њихово остваривање.

3. Ради остваривања циљева и задатака економске политике од заједничког интереса утврђеног договорима о основама Друштвеног плана СР Србије за период од 1981. до 1985. године, у одређеним областима учесници Договора предузеће мере и активности за бржу реализацију задатака, предузетих овим договорима у области енергије и сировина у металопрерађивачкој делатности, агрокомплекса водопривреде и саобраћаја.

4. Динамичан пораст индустријске производње од 8% заснива се на бржем расту производње електричне енергије, производње и прераде угља, грана које заснивају производњу на сопственим сировинама. Значајан допринос повећавању индустријске производње даће боље коришћење капацитета у енергетици, производња фероникла и завршавање реконструкције металургије олова и цинка.

Политиком расподеле дохотка у организацијама удруженог рада, треба обезбедити већу мотивисаност радника за повећање продуктивности рада и коришћење капацитета. На тој основи треба остварити раст продуктивности рада у индустрији од 1,4%.

Прерађивачке гране индустрије имаће умерену стопу раста производње због отежаног обезбеђивања потребним средствима и репродукционим материјалом.

У енергетици, већом синхронизацијом производње угља и термоенергетских капацитета производње се око 4,8 милиона MWh електричне енергије. Предвиђа се производња угља од око 9,0 милиона тона. Предузеће се мере за знатно интензивирање раскривке у циљу обезбеђивања континуиране производње планираних количина угља. У том циљу, у оба копа обезбедиће се боља организација рада, већа радна и технолошка дисциплина у процесу рада, редовно и превентивно одржавање и ангажовање за елиминисање појава кварова на постројењим и појава клизишта. Предузеће се мере за реализацију одговарајуће производње у копу Белаћевац. Наставиће се радови на реализацији програма проширења копа Добро Село.

Према плану Електропривреде Косова, постоје могућности за остваривање већег обима производње електросенергије 5,2 милиона MWh, и 9,4 милиона тона угља, што би допринело већем расту индустријске производње и целе привреде.

Извршиће се припреме за почетак ревитализације ТЕ „Косово А“.

У производњи електричне енергије обезбедиће се већа техничка и технолошка спремност термоелектрана уз што веће ангажовање капацитета ТЕ „Косово Б“.

С обзиром на присутне проблеме у снабдевању привреде гасом, неопходно је оспособити постојећу гасификацију за максимално повећање производње гаса. Следиће се свестрано проблеми даљег развоја гасификације у Покрајини и у том смислу извршиће се одговарајуће припреме за изградњу нове гасификације.

Утврдиће се програм штедње и рационалног коришћења свих видова енергије, супституције потрошње течних горива с потребама других видова енергије као и за обезбеђивање довољних количина угља за потребе широке потрошње.

Остваривањем планиране производње електричне енергије, као и обезбеђивањем потребних количина других видова енергије, осигураће се боље снабдевање привреде и становништва енергијом, а енергетским билансом обезбедиће се извоз одређених количина електричне енергије.

У електропривреди и шире у Покрајини стално ће се пратити и предузети одговарајуће мере за спровођење закључака Скупштине САНК Косова о стању и проблемима у Електропривреди Покрајине.

У производњи обојених метала предузеће се мере за повећање производње руде за 4% и производњи обојених метала од 6%. Производиће се око 1,8 до 2,0 милиона тона оловно-цинкане руде, 73.000 тона оловног концентрата, 68 хиљада тона цинка концентрата, 72 до 82 хиљаде тона рафинисаног олова и 30.000 тона електролитног цинка.

Пораст производње обезбедиће се пре свега бољом организацијом рада, већим коришћењем реконструисаних капацитета, повећавањем стопе коришћења метала у руди, бољим снабдевањем сировинама и репродукционим материјалом.

Интензивно ће се радити на завршавању, реконструкције топионице и рафинерије металургије олова и цинка.

Радиће се на проширивању рудничких капацитета и обезбеђењу потребних количина руде. Обезбедиће се потребна финансијска средства за ин-

тензивирање геолошких истраживања сходно материјалним могућностима заинтересованих субјеката.

У 1985. години предузеће се све потребне мере, пре свега унутар „Фероникла“, за укључивање у редовну производњу и за што боље коришћење капацитета ради остваривања планиране производње. У том смислу ће се предузети мере за обезбеђивање потребних количина енергије као и за кадровско и организационо оспособљавање ове организације. Предвиђа се производња око 6 хиљада тона никла.

Производња неметала у 1985. години повећаће се за 4,7%, односно прерада 5,8%, за шта треба обезбедити бољу снабдевеност енергијом и репродукционим материјалом, увођење нових капацитета у производњу плочица, као и бољем коришћењу постојећих капацитета. Предузеће се мере за унапређење организације и пословне сарадње у оквиру производње и прераде неметала организација удруженог рада из области неметала. Привредна комора Косова и други органи предузеће одговарајуће мере за што већу валоризацију неметалних сировина у Покрајини.

У металном комплексу приоритет ће се дати стварању потребних услова за стабилније и дугорочније снабдевање сировинама, бржем активирању капацитета који се граде удруживањем рада и средстава, освајањем нових програма у правцу њиховог заокруживања. Предвиђа се пораст производње црне металургије од 2,0%, металопревачке делатности 4,0%, машиноградње 3,5%, производња саобраћајних средстава 4,0%, и електричних машина и апарата 3,0%. У овим гранама активираће се нови капацитети на бази удруживања рада и средстава.

У базној хемији предузеће се мере за оспособљавање и боље коришћење постојећих капацитета за производњу вештачког ђубрива. Заједничким ангажовањем с организацијама удруженог рада из пољопривреде за обезбеђење девиза за набавку сировина из увоза ствараће се услови за производњу довољних количина вештачког ђубрива за потребе пољопривреде. Предузеће се мере за повећање могућности за набавку сировина из домаћег тржишта. Мерама економске политике подржаће се економска консолидација организација удруженог рада из ове гране. Наставиће се регресирање производње минералних ђубрива.

Предузеће се одговарајуће мере за обезбеђивање неопходне техничко-технолошке спремности капацитета за производњу минералних ђубрива.

У прерађивачкој хемији основни задатак је побољшање услова за снабдевање сировинама. У фармацеутској индустрији предузеће се мере за боље снабдевање сировинама као и за освајање нових производа. Предузеће се конкретне мере и активности за организовање откуп, производњу и прераду лековитог биља. Бољим коришћењем капацитета и редовним снабдевањем сировинама, оствариће се пораст производње у преради пластике. У гумарској индустрији основни задатак је повећање извоза и на тој основи боље коришћење капацитета.

У текстилној индустрији и производњи обуће и галантерије тежиће се освајању савремених производа у складу са захтевима тржишта. Повећавањем извоза треба створити стабилне услове за снабдевање сировинама. У овим гранама ће се активирати нови капацитети за производњу различитих врста конфекције, трикотаже, прераде коже, посебно на бази удруживања рада и средстава.

Ради потпунијег коришћења прерађивачких капацитета у прехранбеној индустрији, предузеће се ефикасне мере за обезбеђивање сировина, посебно за производњу шећера, уља, брашна, затим за коришћење капацитета у кланичној индустрији, производњу прерађевина од воћа и поврћа. Организације удруженог рада из ових грана донеће

на којима ће се на доходној основи стимулисати већа производња ових сировина. Посебне мере ће се предузети за завршетак изградње и потпуније коришћење капацитета у кланичној индустрији, преради поврћа, кондиторских производа и за производњу сточне хране.

У осталим прерађивачким гранама индустрије ангажовањем организација удруженог рада Привредна комора Косова треба изналазити одговарајућа решења за побољшање снабдевања сировинама и репродукционим материјалом, с обзиром на iscrпљеност постојећих залиха и све мању могућност за задуживање. Могућност за веће снабдевање сировинама и репродукционим материјалом треба тражити и у оквиру повећавања извоза, на већој оријентацији организације удруженог рада за увоз из клириншког подручја.

Посебна пажња посветиће се сакупљању и преради секундарних сировина за шта ће се организовати и одговарајуће омладинске и друге акције.

5. Тежиште развоја у пољопривреди усмериће се, пре свега, на повећање приноса у примарној производњи, као основног услова за укупан складнији развој агроиндустријског комплекса. Укупан физички обим пољопривредне производње повећаће се за 4% у оквиру чега на друштвеном сектору 4,5% и на индивидуалном око 3,7%.

Повећавање пољопривредне производње заснивање се на потпунијем коришћењу расположивих капацитета, измени структуре производње у корист интензивних култура, благовременом и квалитетном извршавању сетве, већој примени агротехничких мера, укључујући и наводњавање, повећању приноса по јединици површине као и већој продуктивности у сточарству.

Имајући у виду могућности и билансне потребе, произвешће се око 280 хиљада тона пшенице, од чега ће се откупити око 80 хиљада тона; производити се око 300 хиљада тона кукуруза, 100 хиљада тона шећерне репе, 8 хиљада тона сунцокрета, 230 милиона литара млека и 32 хиљаде тона меса. За остваривање предвиђене производње и обезбеђивање стабилних услова привређивања у складу са акционим програмом за сетву, посебна пажња посветиће се снабдевању пољопривреде репроматеријалом, пре свега, вештачким ђубривом, заштитним средствима семеном, горивом и резервним деловима. Благовремено ће се обезбедити потребна финансијска средства и други услови за реализацију планиране производње, а посебно ће се разрадити стимулативне мере за повећање производње индустријских култура.

Предузеће се стимулативне мере за набавку одговарајућих прикључних машина, посебно за индивидуални сектор. Адекватним стимулативним мерама регреса, премија, компензација и кредитирања из примарне емисије под повољним условима подстицаће се производња индустријских култура.

У циљу стабилизовања производње и тржишта, успоставиће се трајна сарадња и повезивање између организација удруженог рада из примарне производње, прераде и промета, посебно у производњи и преради грожђа, поврћа, воћа и сточних производа.

Ради превазилажења текућих и развојних проблема у агроиндустријском комплексу, предиспитаће се организовање и односи у оквиру АИК „Агрокосова“ и предузеће се конкретне мере ради успостављања стабилнијих односа на доходним основама. Неопходно је обезбедити већу организованост и оспособљавање задружних организација и Задружног савеза Косова.

У циљу отклањања узрока ниских приноса и нестабилности у примарној пољопривредној производњи, посебно на друштвеном сектору, предузеће

се мере за мелiorацију деградираних површина. Заоштриће се одговорност у примени закона у циљу потпунијег обрађивања пољопривредног земљишта и очувања земљишног фонда од ненаменског коришћења. Предузеће се мере за функционисање стручних служби за унапређивање пољопривредне производње на индивидуалном сектору и степена укључивања научних институција у производњу.

Ради превазилажења тешкоћа у сточарској производњи, интензивираће се активност на повећању сточне хране, посебно повећавањем производње пострних крмних култура. У циљу рационалног коришћења крмног биља и других извора сточне хране, обезбедиће се материјална средства за изградњу одговарајућих силоса код индивидуалних произвођача.

Створиће се материјални, кадровски и други услови да постојеће и новоформиране задружне организације што успешније се укључе у организовање примарне производње на индивидуалном сектору и јачање друштвено-организоване производње.

Нарочито треба инсистирати на успешној реализацији инвестиционих програма код изградње мини фарми, подизањем воћњака, винограда, агросервиса и откупних станица. Неопходно је заштити одговорност за ефикасније коришћење кредита Међународне банке. Задружне организације и банке треба да предузму све потребне мере за обезбеђивање квалитетних програма развоја примарне производње, као и за рационално и наменско коришћење одобрених кредита.

АИК „Агрокосово“, задружне организације, откупне организације и прерађивачке организације предузеће мере за стабилизовање и повећање откупа вишкова пољопривредних производа, посебно сточних производа, житарица, поврћа и воћа и шумских плодова.

Заоштриће се одговорност надлежних општинских органа и осталих субјеката за веће ангажовање у реализацији програма комасације, нарочито за оне општине где ће се користити вода за наводњавање из хидросистема „Ибар“ и „Радоњић“, а предузеће се мере да се ова акција прошири у читавој Покрајини. У циљу очувања пољопривредних земљишта, приступиће се ревитализацији земљишних површина, посебно на подручју угљенокопа, за шта ће се испитати могућности организовања одговарајућих омладинских акција.

АИК „Агрокосово“, Задружни савез Косова, Радна организација „Ибар-Лепенац“ и Радна организација „Радоњић“, скупштине општине и надлежни покрајински органи и организације организованом и ефикасном активносту, обезбедиће да 1985. године почне са коришћењем воде за наводњавање из ових система. У циљу стабилизовања и повећања пољопривредне производње, разрадиће се одговарајући програми производње у условима наводњавања посебно у оквиру новоизграђених система „Ибар“ и „Радоњић“. Предузеће се одговарајуће стимулативне мере за веће коришћење воде за наводњавање од стране произвођача.

Створиће се услови за обезбеђивање средстава за формирање одговарајућих тржних резерви, пре свега, кукуруза и друге сточне хране, ради отклањања већих поремећаја на тржишту. Ради заштите основног фонда стоке, сагледаће се могућности за обезбеђење кредита за набавку сточне хране.

Кредитном политиком и другим мерама стимулисаће се извоз пољопривредно-прехрамбених производа, посебно јагњетог меса, вина и прерађевина од воћа и поврћа.

6. У области водопривреде посебна активност усмериће се на већем и рационалнијем коришћењу воде за снабдевање становништва, индустрије и наводњавања.

Инвеститор, извођачи радова и други одговорни субјекти предузеће све мере за коначно заврша-

вање Хидросистема „Радоњић“ и извршиће се одговарајуће припреме за коришћење воде за наводњавање и водоснабдевање становништва.

У оквиру РО „Ибар“ извршиће се све организационе и техничке припреме за потпуније коришћење воде за наводњавање. Повећаће се одговорност корисника вода за измиривање материјалних и других обавеза за коришћење воде.

Предузеће се потребне мере и активности за оспособљавање и разрешавање присутних проблема у коришћењу осталих постојећих система као и других могућности за наводњавање. Сагледаће се могућности за што више захватање и употребу вода за индустрију, становништво, хидроенергију, наводњавање. Посветиће се посебна пажња регулацији корита река и изградњи објеката за заштиту од воде и заштиту вода од загађивања.

7. У 1985. години предузеће се мере и активности за настављање реализације програма инфраструктурних радова у шумарству. Надлежне организације удруженог рада, месне заједнице и одговарајући органи општина више и одговорније ће се ангажовати на заштити шума од бесправних сеча и других штетних утицаја. Наставиће се са проширивањем омладинских акција и покрета горана за масовније пошумљавање голети. Обезбедиће се ефикасније и рационалније коришћење шумског фонда и газдовање шумама. Неопходно је да се оствари већа доходовна и пословна повезаност шумарства и дрвне индустрије, боља организованост у оквиру „Косовадрва“. У дрвној индустрији потребно је обезбедити већу усклађеност капацитета прераде, поделе рада, организације пласмана и освајања тржишта.

8. Развој грађевинарства засниваће се на санацији и оспособљавању ОУР грађевинарства за остваривање већег обима радова и ефикасније и благовремено завршавање објеката. Нужна је боља организованост, већа опремљеност као и повезаност са другим учесницима у репродукционом ланцу, коришћење капацитета и радног времена, штедња материјала и повећање продуктивности рада. Предузеће се мере за увођење нове технологије и примене монтажне градње објеката у циљу скраћивања рока градње и смањивања цене градње. То ће допринети да вредност извршених радова у следећој години расте по стопи од 2,9%, од тога у друштвеном сектору 3,2% а у индивидуалном 2,0%.

У заостреним условима привређивања неопходно је обезбедити већи степен организованости, шире повезивање грађевинске оперативе с пројектанским организацијама, произвођачима опреме и материјала.

Организација удруженог рада из ове области ради обезбеђивања неопходне фазне и временске усклађености динамике изградње, одговарајућем образовању кадрова, специјализацијом и поделом рада, предузеће мере за складнији и адекватнији развој занатских, монтажних, инсталатерских и других завршних грађевинских радова.

У 1985. години грађевинске радне организације пословна заједница грађевинарства, Привредна комора Косова и покрајински органи ће се заложити за савладавање проблема лошег пословања и већих губитака, преиспитаће ниво и начин организованости грађевинске оперативе у Покрајини и предузеће мере за повећање њеног учешћа у вредности радова у Покрајини као и њено оспособљавање ради извођења радова у другим крајевима земље и иностранству. Интензивираће се активност и повећаће се организованост организација удруженог рада и других субјеката за доследно остваривање ставова скупштине САП Косова и других органа и организација у циљу комплексног санирања стања у области грађевинарства.

9. Уз повећавање промета у саобраћају од 5,4%, од чега јавног друмског 1,0%, железничког 6,9% ваздушног 1,0% и ПТТ 9,1%, предузеће се мере и

активности за повећање квалитета рада, рационализацију транспортног система, повећање укупне ефикасности, брзине и безбедности превоза.

У области железничког саобраћаја ће се набавком савремених вучних и возних средстава, дизел и електричних моторних возова и вагона, постепено преусмерити превоз роба на железнички саобраћај, а и превоз путника ће се знатно повећати. Завршиће се изградња железничког чвора, уградња сигнално-сигурносних и телекомуникационих уређаја на прузи Лешак — Б. Јанковић, као и од Косова Пола према Пећи и Призрену. Интензивно ће се радити на електрификацији поменутих праваца, чиме ће се створити потпунији услови за превазилажење неповољног стања, и уз организационе и кадровске мере превазићи проблеми и велики губици у пословању.

Предузеће се мере за бољу организацију друмског саобраћаја. Набавком нових возила и већом ефикасношћу у одржавању и коришћењу транспортних средстава обезбедиће се безбеднији и бржи превоз путника и робе. Интензивираће се радови на изградњи започетих објеката. Ради боље организације друмског саобраћаја, треба приступити удруживању организација теретног саобраћаја. Већим залагањем специјализованих трговинских организација и њихове веће сарадње са саобраћајним организацијама, неопходно је обезбедити боље снабдевање ауто-гумама и резервним деловима.

Предузеће се мере за развој интегралног транспорта, као и за постепено смањење интерпродукционог сектора.

У 1985. години наставиће се реализација Програма развоја ПТТ саобраћаја, у оквиру чега завршиће се и пустиће се у саобраћај 10 аутоматских телефонских централа. Посебан значај у развоју ПТТ саобраћаја посветиће се изградњи градске телефонске мреже, којом ће се обезбедити већи степен искоришћавања капацитета аутоматских телефонских централа у експлоатацији и предузеће се мере за развој телефонске мреже у сеоским насељима.

У овој години услуге у ПТТ саобраћају порећаће се за 9,1%, од тога телефонске услуге 22%, телеграфске 2%, а поштанске 8%.

У ваздушном саобраћају предузеће се мере за опремање Аеродрома Приштина неопходном техничком опремом ради повећања степена безбедности у одвијању ваздушног саобраћаја и стварања услова за прихватање и отпрему авиона већих капацитета.

У путној привреди је неопходно предузети ефикасне мере за редовно и зимско одржавање путева обезбеђењем сталне проходности и веће безбедности путева. Уз завршетак рехабилитације на започетим путевима, започће се рехабилитација 60,0 км оштећених путева, као и радови на санацији клизишта и насталих штета од поплава. Пратиће се ток реализације изградње и оспособљавања локалних путева, где ће се стимулисати самодопринос грађана.

10. Промет у трговини кретаће се у оквирима укупног пораста друштвеног производа и сходно расту личне потрошње. Реални обим промета трговине у 1985. години ће се повећати за око 5,0%, с тим што би промет на мало порастао за око 3,5%, а промет на велико за 7,7%.

Трговинске организације усмериће своју активност, у максималном ангажовању, на уредније и равномерније снабдевање становништва основним пољопривредно-прехранбеним и другим виталним производима по утврђеним материјалним билансима за економску 1985. годину. У том циљу СОУР Трговина Косова и друге прометне организације дужне су да благовремено од произвођача обезбеде потребне количине виталних производа за ширу потрошњу.

У интересу боље снабдевености и покривања потреба тржишта, потребно је приступити организацијском, кадровском и техничком оспособљавању и специјализацији трговинске мреже по одговарајућим делатностима. Привредна комора Косова и СОУР Трговина ће анализирати ниво организованости трговине и предузеће мере за његово унапређење.

Ради стварања повољних услова снабдевања становништва пољопривредно-прехранбеним и другим производима поспешитиће се даља изградња малопродајних капацитета и заједничког дистрибутивног центра у Покрајини, као и вршиће се адекватније припреме за што бржу изградњу заједничког дистрибутивног центра у Покрајини. Прометним организацијама обезбеђују се неопходна обртно средства за уредно снабдевање становништва производима од виталног значаја. У трговини је потребно предузети кадровске и организационе мере и појачати одговорност за квалитетно, благовремено и равномерно снабдевање тржишта.

Убрзаће се активност трговинских организација у области удруживања и доходовног повезивања с производним и другим организацијама удруженог рада. Удруживањем рада и средстава јачаће и заједничка активност у програмирању производње и потрошње и допринеће организованој и бољој снабдевености тржишта робом одговарајућег избора и асортимана, као и бржим прилагођавањем производље захтевима тражње.

Радиће се на стварању тржних резерви на нивоу организација удруженог рада, општинама и на јачању покрајинских тржних резерви.

Појачаће се рад и активност инспекцијских органа и органа унутрашње контроле ради елиминасања различитих негативних појава у трговини.

11. За даљи развој угоститељства и туризма, предузеће се мере за изградњу најприоритетнијих угоститељско-туристичких објеката предвиђених Договором о развоју туризма у периоду од 1981. до 1985. године.

Интензивираће се активност на самоуправном удруживању рада и средстава туристичко-угоститељске привреде Косова са туристичком привредом СР и САНК Војводине. Исто тако, предузеће се конкретне мере за боље пословно повезивање и организовање туристичко-угоститељске привреде Косова.

У циљу обогаћивања туристичке понуде Косова, предузеће се мере за развој зимског, омладинског, радничког и ловног туризма.

Интензивираће се активност на самоуправном удруживању рада и средстава у Покрајини и шире као и бољом пословном повезивању организација удруженог рада туристичког и угоститељског промета. Предузеће се конкретне мере за оснивање сложене организације удруженог рада туристичке привреде Косова.

Туристичко-угоститељске ОУР треба да предузму мере за оспособљавање и пружање квалитетних услуга увођењем савремене технологије рада обогаћивањем туристичке понуде новим садржајем у складу са захтевима савремене туристичке тражње и максималним ангажовањем на побољшању квалитетне структуре запослених у туризму.

Предузеће се мере за образовање и школовање кадрова за потребе угоститељства. Обезбедиће се боља снабдевеност туристичко-угоститељске привреде чвршћим повезивањем туристичких организација, организација из области пољопривреде, прехранбене индустрије, трговине и мале привреде Покрајине и разматраће се услови и могућности развоја ловног и сеоског туризма.

Обезбедиће се веће укључивање покрајине у туристичку понуду земље. У том циљу повећаће се авио-превоз према покрајини.

Ради остваривања утврђених задатака, неопходна је пира и стална акција свих чинилаца у туризму за бољу и већу активност у туристичкој пропаганди и информативној делатности. Урадиће се друштвени договор о начину извођења и финансирања туристичке пропаганде и информативне делатности на нивоу покрајине, којим ће се утврдити стални извори финансирања.

12. Развој мале привреде у 1985. години биће у функцији даљег друштвено-економског развоја, већег коришћења постојећих могућности за повећање запослености.

У великој мери развој мале привреде зависи од могућности и услова за ангажовање расположивих средстава грађана, а нарочито средстава радника који се враћају с привременог рада у иностранству. Веће коришћење ових средстава у продуктивне сврхе захтева обезбеђење одговарајућих повољних услова како би носиоци личног рада били више заинтересовани да своја средства улажу у отварање радње или оснивање уговорних организација удруженог рада.

Расположива средства грађана, укључујући и средства радника који се враћају с привременог рада у иностранству, треба више користити и кроз удруживање и улагање у организације удруженог рада. О томе скупштине општина треба да разраде посебне програме.

Потребно је обезбедити повољније услове за одвијање процеса повезивања самосталног личног рада с удруженим радом кроз разне облике кооперације и пословне сарадње, како би се носиоцима личног рада гарантовала већа сигурност и подстицала сарадња с удруженим радом.

Индустријске и друге организације удруженог рада треба на самоуправној основи да израде и утврде свој економски интерес за изградњу капацитета мале привреде и да утврде конкретне програме оснивања и проширења капацитета мале привреде удруженог и личног рада, да пруже финансијску, стручну и другу помоћ. Скупштине општина треба да пореску политику ставе у функцију развоја мале привреде. Ради тога треба да поведу акције на изнајмање неискоришћеног пословног простора који се може адаптирати као пословни простор за малу привреду.

Вишим вредновањем производног рада потребно је заинтересовати младе да се у знатно већем броју опредељују за занимања која обезбеђују запошљавање у малој привреди.

За бржи развој личног рада средствима у својини грађана од посебне је важности ангажовање свих структура друштва на сузбијању отпора развоја личног рада који су још увек присутни у многим срединама.

Потребно је значајно остварити и свестранији организовани развој домаће радиности сеоске женске омладине на основу максималног коришћења повољних природних и етнолошких услова, богатства народних мотива, традиција и других локалних извора и материјала.

Организација удруженог рада, месне заједнице, општине и на нивоу Покрајине, неопходно је да у току ове године обезбеде сагледавање потреба и могућности развоја ове делатности као и да донесу развојне програме мале привреде.

13. Полазећи од значаја које стамбена изградња има у укупној привредној активности и животном стандарду радника, потребно је: отклањати узроке друштвене неорганизованости у стамбеној изградњи, успостављањем непосредних односа између произвођача и будућих корисника станова, растерећењу цена станова од дела трошкова за изградњу инфраструктура, опремања рабевинског земљишта.

У 1985. години, у складу са друштвеним договором постепено ће се уводити економска станари-

на. Треба повећати одговорност власника и СИЗ-ова за одржавање стамбеног фонда.

Спровођењем рационализације у свим фазама изградње, увођењем индустријског начина градње, повећањем продуктивности рада и чвршћем повезивању свих учесника, унапредиће се даља изградња станова.

Предузимањем ових мера изградиће се 6.050 станова од којих у друштвеном сектору 950, а у индивидуалном сектору 5.100 станова.

14. У економским односима с иностранством тежиште ће бити у повећању извоза, нарочито у конвертибилном подручју, што представља један од основних услова за превазилажење текућих и развојних проблема привреде Покрајине.

Већим ангажовањем организација удруженог рада, и јачом подршком економске политике, извоз роба треба да расте за 16%, од чега извоз на конвертибилном подручју за 20%. Увоз треба да се повећава за 9%, од чега с конвертибилног подручја 8,0%.

На повећавање извоза највише треба да допринеси извоз никла, обојених метала, електричне енергије, пољопривредно-прехрамбених производа и производа прерађивачке индустрије. Очекује се активирање капацитета „Фероникла“ и повећање производње после реконструкције „Трепче“.

Од посебне важности за реализацију већих извозних резултата је да организације удруженог рада посебно у области прерађивачке индустрије ангажују на подизању квалитета рада намењених извозу као и бржем прилагођавању асортимана, роба извозној тражњи, посебно производа виших фаза прераде. Увоз ће бити у функцији повећања извоза, потпунијег коришћења производних капацитета, обезбеђивање опреме за изградњу кључних капацитета у развоју, као и капацитета који се граде на основу удруживања рада и средстава и отклањање уских грла у производњи.

Увоз роба широке потрошње ће се ограничити само на производе од виталног значаја за задовољавање основних потреба становништва.

Сачиниће се конкретни програми извоза и увоза у гранама и групацијама у којима ће се одредити заједничке обавезе сагледавања могућности, интереса, као и одговорност организација удруженог рада, спољнотрговинских организација и пословних банака за успешно остваривање утврђених програма извоза.

Повећаће се економска и друштвена одговорност за остваривање програма извоза. Обезбедиће се организовано праћење реализације програма извоза и предузеће се мере за њихову успешну реализацију.

Од посебне је важности да организације удруженог рада више и брже прилагоде асортиман производње извозној тражњи. Утврдиће се кредитне, пореске и друге подстицајне мере и олакшице за подстицање извоза на конвертибилном подручју, посебно производа већег степена финализације и убрзаће се доношење договора о подстицању извоза.

Предузеће се мере за рационалнију и ефикаснију организацију спољнотрговинских организација, односно организација које обављају послове спољнотрговинског промета у Покрајини у циљу подстицања што већих резултата у спољнотрговинском пословању, а пре свега у њиховој много већој оријентацији на повећање извоза. У том смислу треба посебно инсистирати на остваривању веће повезаности и дугорочне сарадње између ових и производних организација у Покрајини и шире.

У оквиру организације удруженог рада предузеће се мере да, пре свега, сопственим извозом обезбеђују девизна средства за сопствене репродуктивне потребе.

Организације удруженог рада, банке уз пуно ангажовање одговарајућих покрајинских органа,

утврдиће програм извршавања фиксних, гарантованих обавеза према иностранству у 1985. години, и обезбедиће потребна средства за благовремено и потпуније измиривање тих обавеза.

Обезбедиће се ефикасније коришћење већ ангажованих инофинансијских кредита за увоз иностране опреме.

Адекватним мерама треба обезбедити услове за повећање неробног девизног прилива у Покрајини, посебно у области услуга, бољом организацијом у области грађевинарства за организованији наступ грађевинске оперативе у иностранству као и у области саобраћаја и туризма.

Потребно је радити више на испитивању могућности за проширивање сарадње с иностраним пословним партнерима на бази заједничких улагања.

15. У области тржишта и цена мере и активности ће се усмеравати на одлучном отклањању узрока високе инфлације и на тој основи успоравања раста цена. Обезбедиће се већи утицај организација удруженог рада на образовању цена, зависно од тржних услова. Отклањање узрока инфлације, пре свега треба да буде резултат смањења трошкова производње, усклађивања понуде и тражње, односно робно-новчаних токова, као и предузимања одговарајућих мера за спровођење утврђене политике.

У оквиру спровођења дугорочног програма економске стабилизације, у области тржишта и цена утврдиће се механизми за предузимање ефикасних мера економске политике, утицаће се на усклађење понуде и тражње. Утврдиће се механизми за образовање цена, којима ће се обезбедити успостављање равноправних услова у стицању дохотка у примарној расподели, отклањањем диспаритета цена. Мерама економске политике ће се онемогућити стицање дохотка неоправданим повећањем цена.

Благовремено ће се утврдити материјални биланси основно-пољопривредно прехрамбених производа и других производа за снабдевање становништва и робних резерви.

Ствараће се услови за веће укључивање и ангажовање конференције потрошача за боље снабдевање тржишта.

Обезбедиће се већи обим средстава квалитетних и сталних робних резерви, у оквиру Покрајинске дирекције робних резерви, као и робних резерви у општинама и организацијама удруженог рада.

16. Политика распоређивања дохотка и чистог дохотка у 1985. години биће у функцији побољшања квалитета развоја и припремања, односно јачања материјалне основе удруженог рада и повећавање радне и доходне мотивисаности радника за већу економичност, рентабилност и продуктивност рада на тим основама заустављање пада реалног личног дохотка.

Друштвеним договором, који ће се донети на нивоу Покрајине у току 1985. године и самоуправним споразумима у оквиру организација удруженог рада о стицању и распоређивању дохотка радиће се мерила о расподели дохотка и чистог дохотка примењивањем показатеља — бруто личних доходака по раднику и акумулације по ангажованим пословним средствима, као и примењивањем осталих показатеља и одредаба закона о удруженом раду.

У расподели чистог дохотка обезбедиће се пропорционални и бржи раст средстава за проширење материјалне основе рада и за резерве.

Организацијом удруженог рада друштвених делатности и самоуправним радним заједницама ван организације удруженог рада и лични доходи кретаће се зависно од оствареног обима и квалитета рада, расположивих средстава, с тим да њихов

раст буде диференциран по групацијама и највише до раста просечних личних доходака у привреди.

Нормални лични доходи задржаће свој ниво учешћа у дохотку из 1984. године. Реални лични доходак по запосленом у Покрајини кретаће се у зависности од продуктивности рада и резултата пословања. Средства за заједничку потрошњу, без средстава за стамбену изградњу у организацијама удруженог рада, самоуправним и радним заједницама кретаће се у складу с растом средстава за бруто личне дохотке. Треба обезбедити веће вредновање производног и креативног рада, ауторе аутотехничких и технолошких иновација. Одговарајућим прописима регулисаће се исплата личних доходака у организацијама удруженог рада које послују с губитком и код корисника друштвених средстава који не измирују доспеле обавезе према повериоцима.

17. У циљу јачања акумулативне и репродуктивне способности привреде, издвајања из дохотка за заједничке и општедруштвене потребе, треба да расту спорије од раста дохотка у привреди.

Повећање средстава из сопствених извора за општедруштвене потребе, осим средстава за интервенције у привреди, за финансирање функције Федерације, средства Фонда солидарности и средстава за отклањање последица од елементарних непогода, ограничиће се у складу с утврђеном политиком расподеле дохотка и растерећење привреде.

Донеће се Друштвени договор о политици издвајања средстава за општедруштвене и заједничке потребе којима ће се утврдити критеријуми за утврђивање обима средстава по појединим носиоцима заједничке потрошње, мере за свођење опште и заједничке потрошње у договорене оквири, као и мере којима ће се онемогућити стварање вишкова средстава. Ради тога, сви носиоци средстава за финансирање ових потреба треба да ускладе стопе захватања ових средстава с договореном политиком.

У покрајинским и општинским органима, а и самоуправним интересним заједницама као и опште у стручним, заједничким службама ће се предузети мере за рационализацију и њихово оспособљавање, а преиспитаће се могућност смањивања истих где је то објективно могуће спровести.

18. Кредитном политиком покрајине и банака посебно ће се подржати бржи раст производње и припрема производње за извоз и увоз робе за потребе покрајинских робних резерви.

Део слободног кредитног потенцијала банака и слободна ночвана средства друштвено-политичких заједница, пренета у депозиту код народне банке Косова, усмераваће се за намене утврђене одлуком о кредитној политици САНК Косова у 1985. години и самоуправним споразумом банака.

Ради интензивирања привредне активности, предузеће се потребне мере за побољшање ликвидности привреде и банака, чиме ће се створити услови за веће коришћење кредита из средстава примарне емисије.

Ради консеквентног спровођења дугорочног програма економске стабилизације, преиспитаће се рационалност и организованост постојеће мреже пословног банкарства у покрајини.

19. Због веома сложене ситуације у области ликвидности привреде банака, неопходно је јачати активност свих субјеката у свакој организацији удруженог рада и шире на изради и спровођењу комплетних програма финансијске консолидације. Ти програми треба да садрже критичке оцене садашњег финансијског стања организације удруженог рада и конкретне мере организације удруженог рада за побољшање ликвидности. То је неопходна претпоставка за остваривање циљева и задатака дугорочног програма економске стабилизације.

У циљу побољшања ликвидности привреде и банака, неопходно је предузети мере за ефикасније привређивање, већу финансијску дисциплину у погледу редовног измирења обавеза, смањење залиха и правовремено обезбеђивање обртних средстава.

У оквиру материјалних могућности, наставиће се с репрограмирањем обавеза привреде према банкама. Одговарајући покрајински органи активно ће се укључити на доношењу мера растерећења привреде на нивоу земље. Предузеће се мере за благовремену реализацију посебних мера у оквиру Договора о најбржем развоју САП Косова.

Неопходно је да се предузимају мере за критичке анализе и преиспитивање стања у организацијама удруженог рада које послују с губицима. Организације удруженог рада, у сарадњи с банкама и Привредном комором Косова, интензивираће своју активност за потпунију финансијску консолидацију и прилагођавање своје пословне и развојне политике у заоштреним условима привређивања. Подржаће се програми санације оних организација удруженог рада чији производни програми имају реалну перспективу.

20. Основна оријентација у инвестиционој политици ће бити стварање услова за интензивирање укупне инвестиционе активности и што шири простор за веће инвестирање у гранама и делатностима које омогућују већу запосленост.

Мерама за повећање акумулативне и репродуктивне способности привреде, интензивирањем удруживања рада и средстава и на тој основи ефикаснијим коришћењем средстава Фонда Федерације намењеним удруживању, знатним повећањем коришћења уговорених кредита Међународне банке, исплате за инвестиције у основна и обртна средства ће се знатно повећати и то у привреди за 35,0%, а у непривреди 3,5%.

У 1985. години ће се предузети потребне мере за коначно завршавање I фазе Хидросистема „Радонић“, као и преосталих радова на реконструкцији металургије олова и цинка у „Трепчи“ и за реализацију програма модернизације ЖТО. У том циљу инвеститори ће посветити максималну пажњу да ови објекти дају очекиване ефекте и оспособе да што успешније одговарају својим обавезама.

У оквиру „Агрокосова“ и у Задружном савезу Косова ће се усвојити програм мера и активности рада на даљем интензивирању инвестиционе активности успешнијег завршавања инвестиција у агрокомплексу, с посебним нагласком на примарну пољопривредну производњу. У томе посебну пажњу треба посветити даљој реализацији регионалног пројекта за развој пољопривреде у неразвијеним општинама.

Треба што успешније остварити прелазак из концентрисане инвестиционе активности на неколико крупних објеката у диверзификовану структуру инвестиција у објектима с нижом ценом радних места и већим могућностима за продуктивно запошљавање. У том циљу треба знатно интензивирати инвестиције у прерађивачким гранама индустрије у трговини, у туризму и малој привреди. При томе ће се у ред приоритетних уврстити програми који супституишу увоз, повећавају извоз, односно обезбеђују веће нето девизне ефекте. Приоритет ће, такође, имати и програми који обезбеђују веће коришћење постојећих капацитета и програмима развоја привредно-недовољно развијених општина, отклањање уских грла неопходним реконструкцијама. Повећање ефикасности коришћења кредита Међународне банке за инвестиције у агрокомплексу, саобраћају и индустрији ће се постићи знатно већим ангажовањем инвеститора и банака. У том смислу покрајински органи ће стално пра-

тити ток реализације кредита Међународне банке и предузети одговарајуће мере.

У реализацији инвестиционе политике посебна пажња посветиће се повећању нивоа организованости и одговорности инвеститора и банака на праћењу реализације инвестиционих програма и наменског коришћења средстава.

У коришћењу средстава Фонда Федерације посебна пажња посветиће се наменском усмеравању ових средстава, сходно закону, у складу с утврђеним циљевима инвестиционе политике.

Радиће се на преиспитивању инвестиција у току код појединих објеката с аспекта њиховог рентабилитета и оправданости даље изградње.

Интензивирање инвестиционе активности у Покрајини и потпуна реализација средстава Фонда Федерације, предвиђена за овај средњорочни период, претпоставља да се у току целе године користе и део Фонда намењен за удруживање рада и средстава. Због тога треба предузети адекватне мере да се ова средства периодично, у току године уплате Удруженој косовској банци.

Банке код одобравања нових кредита посебну пажњу посветиће обезбеђивању потребног обима обртних средстава за нормално функционисање инвестиционог објекта у фази експлоатације.

С обзиром на заостајање у досадашњем периоду, посебна пажња посветиће се интензивирању удруживања рада и средстава. У том правцу предузимаће се стимулативне мере у складу с донетим Друштвеним договором о посебним мерама за подстицање удруживања. Од нарочитог је интереса да се знатно интензивира реализација закључених самоуправних споразума. Извршно веће Скупштине САП Косова и Привредна комора Косова ће стално анализирати реализацију процеса удруживања рада и средстава и ток изградње објеката. Неопходно је предузимати одговарајуће мере ради уплативања средстава у Удруженој косовској банци за усвојене и закључене самоуправне споразуме.

Посебна пажња посветиће се благовременом завршавању објеката у изградњи и предузимању мера за скраћивање активизационог периода инвестиција. Инвеститори, у сарадњи с пословним банкама и Привредном комором Косова, анализираће степен извршености објеката у изградњи. Извршно веће Скупштине САП Косова, Банка и Привредна комора Косова пратиће реализацију инвестиција у току и предузеће благовремене одговарајуће мере за завршавање објеката у изградњи.

Органи Извршног већа Скупштине САП Косова, Привредна комора Косова и банка посебну пажњу ће посветити унапређењу инвестиционе делатности, и то почев од предузимања мера за оспособљавање инвестиција и кадрова за израду студија, инвестиционих програма, примену савремених метода и критеријума за избор и одлучивање о инвестицијама. У том циљу ће се донети Друштвени договор о поступку и критеријумима за оцену инвестиција у Покрајини. Донеће се и Друштвени договор о критеријумима за усмеравање Фонда Федерације за наредни средњорочни период. Предузеће се потребне мере за веће укључивање кадрова и научно-истраживачких институција у избору и реализацији инвестиција.

У припремању нових програма посебна пажња посветиће се квалитетним организационим припремама студија, пројеката и другим припремним радовима за бржу изградњу нових инвестиционих објеката. У оквиру тога, повећаће се лична и колективна одговорност самоуправних и пословних органа инвеститора и банака за квалитетно и благовремено завршавање објеката.

21. У области запошљавања неопходно је предузети ефикасне мере и активности ради даљег повећања продуктивног запошљавања и ублажавања проблема незапослености. Запослиће се око

15.000 лица, од чега 10.000 отварањем нових радних места и око 5.000 лица заменом природног одлива. У другим крајевима земље запослиће се око 1.000 лица.

Политика запошљавања биће усмерена на брже запошљавање посебно младих стручних кадрова и заустављање пораста незапослености. Укупна стопа запослености биће 5% у друштвеном сектору, од чега у привреди 5,4 и у непривреди 3,7%.

Ослобађањем просторија које се не користе и уступањем машина и опреме које се недовољно користе незапосленим младим лицима, ствараће се могућности за оснивање такозваних омладинских фабрика, односно мање прерађивачких капацитета и на тој основи повећаће се запошљавање.

Повећање броја запослених у друштвеном сектору обезбедиће се ефикаснијим коришћењем расположивих производних капацитета, кроз увођење нових смена тамо где постоје услови, обавезним пензионисањем свих лица која испуњавају услове, даљим смањивањем хоморарног и продуженог рада усмеравањем инвестиција за изградњу производних објеката, који ће се брже активирати и обезбедити веће запошљавање.

Преиспитаће се могућности скраћивања радног времена у организацијама удруженог рада где су отежани услови рада. Предузеће се мере за пензионисање свих лица која испуњавају услове за престанак радног односа по сили закона.

Доградиће се систем олакшица, пореске политике, побољшаће се законска решења о личном раду, вршиће се преквалификација, доквалификација и стручно оспособљавање незапослених лица. Посебна пажња посветиће се запошљавању и радном ангажовању у оквиру мале привреде радника који се враћају с привременог рада у иностранству.

У сарадњи с организацијама удруженог рада, самоуправним интересним заједницама за запошљавање, покренуће се активност ради бржег запошљавања социјално најугроженијих лица.

Покрајинска самоуправна интересна заједница за запошљавање, у сарадњи с одговарајућим институцијама у другим подручјима земље, стално ће проучавати могућност за организовано запошљавање радника из Покрајине у другим крајевима земље, за шта ће се утврдити програм с мерама и активностима. Наставиће се и даље привремено организовано запошљавање наших радника у иностранству.

Ради стварања повољних материјалних услова за веће запошљавање, сагледаће се могућност и вршиће се адекватне припреме за расписивање народног зајма.

Обезбедиће се доследна примена Закона о пријему приправника и младих стручних кадрова.

22. Остваривање политике економске стабилизације, засновано на сталном расту дохотка и продуктивности рада, истовремено захтева предузимање мера у области социјалне политике и заштите животног стандарда. У складу с материјалним могућностима у организацијама удруженог рада и другим самоуправним организацијама и заједницама и друштвено-политичким заједницама, треба предузимати мере за постепено заустављање пада реалних личних доходака, ублажавања социјалних проблема и заштите животног стандарда становништва, нарочито оних категорија породица које остварују ниска укупна примања.

У организацијама удруженог рада, селективним коришћењем средстава заједничке потрошње, на принципима солидарности и узајамности, треба побољшати стандард радника обезбеђењем друштвене исхране, превоза, регреса за годишњи одмор и друго. Код политике запослености имати у виду оне породице које немају ни једног члана запосленог или који имају мање прихода.

Донеће се посебан програм мера и активности за заштиту животног стандарда неких категорија

становништва, као у области личних доходака, побољшања стандарда пензионера, социјалној и децјој заштити, побољшању стандарда ученика и студента, здравственој заштити и другим категоријама становништва. Обезбедиће се усклађивање новчаних наканада незапослених лица с кретањем номиналних личних доходака.

23. Пореска политика и порески систем у већој мери треба да буде у функцији економско-социјалне политике и у складу с одређењима из Дугорочног програма економске стабилизације. У том циљу даље ће се смањити оптерећења привреде смањењем пореза из дохотка, диференцираним стопама пореза на доходак организација удруженог рада, подстицаће се развој и унапређење мале привреде, запошљавања, извоза, вишесменског рада, ослобађање од пореза на део дохотка у новоуведеној смени.

Политика опорезивања имовине, прихода од имовине и укупног прихода грађана, треба обезбедити да сви грађани, сходно својим материјалним могућностима, што равномерније доприносе финансирању општих потреба, да се на веће дохотке и друге приходе плаћа и већи порез, посебно оних прихода који нису резултат непосредног рада.

Применом пореске политике, ублажиће се социјалне разлике и отклониће се могућности обогаћивања мимо резултата рада. У том циљу у општинама и у Покрајини убрзаће се доградња пореске политике.

У општинама пореским олакшицама треба подстицати развој занатства и мале привреде и личног рада средствима у својини грађана. За спровођење утврђене пореске политике, благовремено треба да се изврше одговарајуће измене и допуне прописа.

24. У оквиру политике подстицање бржег развоја привредно-недовољно развијених општина и пограничних зона, наставиће се активност на усмеравању средстава Покрајинског фонда према утврђеним критеријумима. Одговарајући покрајински органи и организације стално ће пратити реализацију политике бржег развоја привредно-недовољно развијених општина. По потреби, предузеће се мере посебно око благовременог и квалитетног припремања пројеката и обезбеђивања потребних кадрова за привредни и укупни развој ових општина, у складу с Договором о основама Друштвеног плана 1981-1985. године о бржем развоју привредно-недовољно развијених општина и приграничних подручја. У склопу равномерног регионалног развоја Покрајине, посебну пажњу треба посветити брдско-планинским подручјима.

Банке, Привредна комора Косова и остали субјекти код усмеравања инвестиционих средстава, посебно програма из удруживања рада и средстава, усмериће их на привредно-недовољно развијене општине и пригранична подручја, пре свега кроз веће укључивање организације удруженог рада из развијених општина Покрајине. Предузеће се мере и активности у оквиру организација удруженог рада, општина и Покрајине за доследну реализацију Пројекта о регионалном развоју у 12 привредно-недовољно развијених општина.

25. У 1985. години наставиће с израдом просторних планова општине у циљу даљег усмеравања просторног и урбаног развоја општина. Интензивираће се израда урбанистичких основа за насеља на комасационом подручју. Убрзаће се рад на изради просторног урбанистичког плана развоја електропривреде Косова.

Посебна пажња ће се посветити изучавању демографских кретања у Покрајини, те у том смислу ће се сагледати оправданост формирања специјализоване институције која ће се бавити демографским проблемима развоја Покрајине.

Мерама и активностима организације удруженог рада општина и одговарајућих покрајинских органа и институција обезбедиће се ефикаснија заштита природе и унапређивања човекове животне средине. Израдиће се пројекат заштите човекове средине од интензивног коришћења минералних и других сировина. У том циљу посебна пажња посветиће се заштити изворишта водоснабдевања, заштити површинских и подземних вода од загађења, смањењу загађености ваздуха, посебно у Приштини и Титовој Митровици.

За остваривање ових циљева и задатака, у организацијама удруженог рада, месним заједницама, општинама, донеће се конкретни програм мера и активности за доследно спровођење законских норми из области заштите и унапређивања животне средине и рационално коришћење простора.

26. Даље јачање одбрамбене способности, друштвене безбедности и самозаштите, један је од приоритетних циљева друштвено-економског развоја у 1985. години. У том циљу, а имајући у виду остварени ниво развоја одбрамбених припрема и материјалне могућности укупне привреде Покрајине, предузимаће се посебне мере, а нарочито за самоуправно усклађивање укупног привредног и друштвеног развоја и продукционих односа и њихово интензивирање за развијање и усавршавање система општенародне одбране.

Интензивираће се даљи развој ових компоненти система општенародне одбране и друштвене самозаштите, а пре свега материјално-техничко опремање јединица цивилне заштите и изградња склоништа територијалне одбране и органа унутрашњих послова.

У складу с Планом остваривања и развоја општенародне одбране и друштвене самозаштите за период од 1981. до 1985. године и Договором о финансирању развоја општенародне одбране, безбедности и друштвене самозаштите, предузимаће се одговарајуће мере за реализацију утврбених задатака у циљу развоја и обезбеђења рационалног ангажовања средстава у складу с утврбеним приоритетима, а посебно за оспособљавање привредних и друштвених делатности за брз прелазак на рад и функционисање у свим условима и облицима агресије, као и за оспособљавање радних људи и грађана — обавезника ратне обавезе и извршавање послова и радних задатака у рату, кроз организовање разноврсних облика васпитања и обуке у организацијама удруженог рада, на селу, у школама и на факултетима.

27. Најважнији заједнички задаци организација и самоуправних интересних заједница друштвених делатности су даље унапређивање материјалне основе, развијање социјалистичких самоуправних односа, побољшање квалитета и ефикасности рада, већа рационалност у развоју и економичност у коришћењу расположивих средстава, као и подстицање даљег развоја и афирмације слободне размене рада у разрешавању бројних питања у овим делатностима.

Обезбедиће се боље функционално повезивање самоуправних интересних заједница друштвених делатности и преиспитаће се постојећа мрежа покрајинских и основних заједница и њихових стручних служби и немогућност њихове рационализације.

27.1. У области предшколског образовања и васпитања предузеће се даље мере за већи обухват деце, стварањем потребних материјалних и просторних могућности у оквиру организација удруженог рада, месних заједница и школа.

У основном образовању главна оријентација ће бити на побољшању материјалних и просторних услова ради укидања треће и четврте смене, као и општем побољшању услова рада и успеха. Омогућиће се потпуни обухват деце у основним школама.

Интензивираће се активност на даљем усавршавању, осавремењивању и прилагођавању наставних програма, као и програмирању развоја средњег усмереног образовања у складу с потребама удруженог рада и укупног развоја Покрајине. Неопходно је повећати организованост и квалитет рада институција у области усмереног образовања као и повећати одговорност за побољшање успеха у њима.

Политиком стипендирања и кредитирања још више ће се усмеравати ученици и студенти на дефицитарна занимања. У складу с материјалним могућностима, предузеће се мере за побољшање стандарда ученика и студената. Предвиђа се настављање изградње школског простора, при чему ће се приоритет дати основном образовању.

У оквиру институција за специјално образовање, треба побољшати услове рада и повећати обухват ученика. Интензивираће се рад на описмењивању и отклањању нових извора неписмених у основном образовању одраслих, као и образовању наших грађана и њихове деце у иностранству.

Посветиће се посебна пажња стручном, педагошком и идејно-политичком оспособљавању наставног кадра на свим ступњевима образовања, као и побољшању њиховог материјалног положаја, нарочито у основном и средњем образовању. Радиће се на сталном дограђивању и усавршавању наставно-васпитних програма, уџбеника и друге литературе с аспекта марксистичке заснованости и њихове васпитне усмерености. Предузеће се мере за даље унапређивање и благовремено обезбеђивање уџбеника и уџбеничке литературе за све ступњеve образовања.

Неопходно је брже радити на дугорочном програму развоја вишег и високог образовања, у складу с потребама савременог друштвеног развоја и „Резолуције о социјалистичком самоуправном образовању вишег и високог образовања“, уз посебну бригу за даље побољшање односа у корист кадра који се припремају за производно-техничка занимања.

27.2. Одговарајућим подстицајним мерама стимулисаће се већи утицај науке на основна питања Покрајине и њено брже самоуправно и доходовно повезивање с удруженим радом, интензивније подстицањем развоја технолошких решења и иновација као значајног фактора Друштвено-економског развоја и стабилизације за смањење зависности од увоза и повећања продуктивности рада и дохотка. Улагања у научноистраживачки рад треба да расту брже од раста дохотка друштвене привреде, те ће се укинута ограничења за материјална улагања у развој научно-истраживачког рада. Научноистраживачке организације ће самостално и у оквиру Покрајинске заједнице за научни рад подстицати сарадњу с одговарајућим организацијама удруженог рада привреде, репродукционим целинама, гранама и делатностима, утврђујући заједничке програме приоритетних истраживања и потребна средства за њихово остваривање. Програми научноистраживачког рада усмериће се на сва битна питања из Дугорочног програма економске стабилизације и програмирање средњорочног и дугорочног развоја, а предности у финансирању научноистраживачких пројеката имаће они пројекти који су везани за приоритет укупног друштвено-економског развоја Покрајине.

Стручни кадрови усмераваће се ка истраживачком раду у материјалној производњи, а посебна пажња ће се посветити стручном оспособљавању овог кадра за примену научних знања. Наставиће се и даље рад на јачању постојеће материјалне базе у оквирима материјалних, кадровских и других могућности на развијању и консолидацији рада нових научноистраживачких организација. Посебна пажња ће се

посветити јачању постојећих и развијању нових научноистраживачких и развојних организација и јединица у привреди. Јачаће сви видови међуре-публичко-покрајинске сарадње кроз заједничке реализације оних истраживања која представљају интерес шире друштвене заједнице и земље у целини. Мерама економске политике ствараће се услови за набавку неопходне опреме као и за инвестиције у области науке.

27. 3. Подстицаће се културно стваралаштво и радиће се на даљој свестраној афирмацији културе свих народа и народности који живе и стварају у САП Косову, створиће се услови и подстицаће се проучавање и истраживање културне и историјске прошлости. Посебан значај ће се дати развоју библиотека и обогаћивању књижног фонда, нарочито у месним заједницама, школама и организацијама удруженог рада, као и организовањем раду на популарисању књиге. Неопходно је предузети додатне мере за заштиту и рестаурацију културно-историјских споменика, а посебно споменика НОБ а, у циљу обезбеђења потпуније заштите културних добара, од интереса за Покрајину, предузеће се мере за отварање пунктова у овој области у оквиру Покрајинског завода за заштиту споменика културе. Оспособљавањем нове зграде Музеја Косова треба створити повољније услове и предузети друге мере за заштиту и презентирање музејске грађе. Наставиће се међуре-публичко-покрајинска културна сарадња као и међународна културна сарадња Покрајине са суседним, несврстаним и другим земљама у оквиру програма културне сарадње СФРЈ. Улагаће се напори на обезбеђивању континуитета достигнутог нивоа у области издавачке делатности у погледу броја наслова, тиража и квалитета издатих књига. Посебно ће се подстицати оригинално књижевно стваралаштво на језицима народа и народности САП Косова.

У складу с материјалним могућностима, предузеће се мере за титловање и синхронизовање филмова на језицима народа и народности који живе на Косову, за производњу филмова, као и предузеће се мере за оснивање кинотеке.

Јачању и развоју квалитетног аматеризма посветиће се посебна пажња.

У складу с материјалним могућностима, радиће се на прикупљању и заштити архивске грађе. У области културе инвестициона средства ће се углавном усмеравати на завршавање започетих објеката и адаптацији постојећих. Нужно је утврдити приоритете у стварању услова за рад виталних институција у области културе.

27. 4. Ради очувања постигнутог стандарда, средства јавног информисања и у 1985. години радиће на стабилизовању материјално-техничке базе, као и њиховом даљем подршћивању. Средства јавног информисања и даље ће се у свим срединама и на свим нивоима ангажовати и програмски усклађивати с политиком економске стабилизације и укупне развојне политике Покрајине и целе земље, шире и квалитетније ће се развијати информисање у удруженом раду. И даље ће се радити на томе да политичко-информативна штампа допре до свих структура становништва, како би подстакла иницијативу и напоре радних људи да непосредно учествују у токовима друштвено-економског развоја. Уложиће се већи напори у средствима информисања у правцу већег прикупљања сопствених прихода повећањем и продајом тиража, ефикасним прикупљањем претплате, као и већом сарадњом с удруженим радом и самоуправним интересним заједницама.

Рационалним коришћењем расположивих средстава, као и утврђивањем одговарајућих критеријума и мерила треба обезбедити побољшање материјалног положаја средстава јавног информисања. Обезбедиће се шири друштвени утицај на развој и програмску усмереност средстава јавног

информисања. Потребно је изнаћи материјална и друга решења за већу и квалитетнију покривеност Покрајине с програмима Радио и телевизије Приштина.

Посебно ће се радити на подизању нивоа квалитета радио-телевизијских програма.

У циљу бољег информисања наших грађана на привременом раду у иностранству и иностране јавности, ствараће се материјално-технички, организациони и други услови за даље јачање информативно-пропагандног деловања на овом плану.

27. 5. У области физичке културе наставиће се с изградњом спортских објеката и површина за спорт и спортску рекреацију у оквиру материјалних могућности физичке културе. Посебну пажњу треба посветити изградњи објеката за пливачки спорт ради популаризације и омасовљавања пливачког спорта у Покрајини. Треба створити повољније друштвене, просторне, техничко-технолошке, програмске, стручно-методолошке, кадровске и организационе услове за развој масовног и врхунског спортског стваралаштва. Посебну пажњу посветити школовању и усавршавању кадрова за потребе масовних аматерских и професионалних облика физичке културе.

27. 6. У 1985. години здравствена заштита биће усмерена на развој превентивне и основне здравствене заштите. Боље ће се организовати и развијати сви облици превентивне здравствене заштите ради унапређења здравља становништва и спречавања појава заразних болести. Ово ће се обезбедити побољшањем заштите и унапређењем животне и радне средине и хигијенско-епидемиолошких услова и подизањем здравственог васпитања. Превентивним мерама и активностима допринеће се већој заштити мајке и детета и смањењу смртности одојчади.

Посебна пажња усмериће се на развој врхунске дијагностике и терапеутске медицине. Ангажовањем здравствених институција и СИЗ-ова за здравствену заштиту, утврдиће се програми најрационалније употребе расположивих средстава. Рационалном употребом лекова, смањењем неоправданих боловања, усклађивањем учешћа корисника у накнади трошкова за лекове, бањског лечења, помагала и других здравствених услуга, допринеће се стабилизовању послова организација из ове области. Потпуније ће се реализовати концепција организације здравствене службе на регионалном принципу, која треба да обезбеди адекватнију и рационалнију поделу рада, функционалну повезаност, већи ниво стручности у спровођењу здравствене заштите, бољу и ефикаснију рационализацију и економичније послове. Створиће се повољнији услови за доступније коришћење здравствене заштите од стране пољопривредног становништва.

Обезбедиће се равномернији распоред кадрова у здравству према специјалностима и регионима.

У циљу спречавања и смањења инвалидности на раду и повећања радних способности радника, чиниће се напори у правцу још боље организације службе медицине рада.

Уложиће се посебни напори за редовно убирање доприноса за здравствену заштиту од пољопривредних произвођача, занатлија и других корисника здравствене заштите.

Наставиће се мере на одржавању постојећих здравствених објеката и унапређењу стандарда лечења становништва реконструкцијом, адаптацијом и обновом зграда и инвентара постојећих здравствених организација.

Одговарајуће институције и организације сачиће конкретне програме активности на плану образовања и просвећивања ради постизања већих резултата у планирању породице.

Прошириће се служба за хемодијализу на основу јединственог програма. Модернизоваће се техничке и дијагностичке службе у медицинским центрима. Отпочеће радови на изградњи неуро-

психијатријске болнице у Штимљу на бази постојећих програма.

27.7. У 1985. години уложиће се напори за решавање социјално заштитних потреба у складу са законском и нормативном регулативом како би се задржао достигнути ниво развоја социјалне заштите у Покрајини. Посебна пажња биће усмерена на заштиту корисника материјалне помоћи и деце без родитељског старања, деце на специјалном школовању. Значајна пажња ће се посветити стварању могућности за отварање заштитних радионица у срединама где за то постоје услови. Политиком стипендирања посветиће се већа пажња обезбеђењу стручног кадра у социјалној заштити, а настојаће се да се стручни и социјални рад уведу у области производње и друштвених делатности.

27.8. Заштита деце биће усмерена на бази удруживања средстава и веће солидарности свих носилаца друштвене бриге о деци у циљу повећања обухвата деце свим облицима деље заштите. Друштвеном исхраном (допунским obroком) обухватиће се још већи број ученика основних школа, настојаће се да се повећа одмор и рекреација деце, као и облици збрињавања предшколске деце. Висина додатка на децу и имовински цензус ускладиће се са Законом о дејој заштити. Средства за инвестиције у области социјалне и деље заштите усмериће се првенствено на завршавање и опремање започетих објеката, а у сарадњи с удруженим радом на изградњи нових објеката.

27.9. У области пензијско-инвалидског осигурања целокупна активност усмериће се на спровођење у живот новог система пензијско-инвалидског осигурања уређеног новим Савезним и Покрајинским законом и самоуправном регулативом заједнице и удруженог рада, при чему ће се посветити посебна пажња потпунијем увођењу пензијско-инвалидског осигурања земљорадника. Ствараће се услови за побољшање материјалног положаја пензионера и других корисника права уопште, а посебно оним с ниским примањима, у првом реду путем аконтативног и коначног усклађивања пензија и новчаних накнада с кретањем номиналних личних доходака у складу са Друштвеним договором. Предузимаће се ефикасне превентивне мере и активности на спречавању и отклањању узрока који доводе до инвалидности уопште, а посебно брзом расту броја инвалидских пензионера.

27.10. Сталним праћењем и благовременим предузимањем мера, изналазиће се најцелисходнија решења за прилагођавање борацко-инвалидске заштите специфичним потребама бораца, војних инвалида и цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, при чему ће се посебна пажња посветити здравственој и социјалној заштити и решавању стамбених проблема бораца, као и других мера за побољшање животног стандарда ових категорија.

28. Значајан задатак у 1985. години представља доношење Дугорочног друштвеног плана развоја Покрајине и земље до 2000. године, као и средњорочних планова развоја до 1990. године. У самоуправним органима, у надлежним стручним органима и организацијама у делегатским скупштинама је велика одговорност за правовремено и квалитетно обављање свих задатака на припремању и доношењу планских докумената.

У Покрајини, у општинама, посебно у организацијама удруженог рада, треба организованије радити на стварању предуслова за брже структурне промене у привреди Покрајине, у правцу бржег развоја прерађивачких грана индустрије, терцијалних делатности, мале привреде и агро-

комплекса. Тај процес захтева организоване напоре и координирану акцију научноистраживачких институција и развојних служби; добру пројектну припремљеност и конзистентну развојну и инвестициону политику од организација удруженог рада до Покрајине. Једино таквом активношћу је могуће да се у наредном средњорочном периоду стартује припремљеније и стварању предуслова за остваривање опредељења за побољшање привредне структуре Покрајине. У целој овој активности треба афирмисати начела самоуправног планирања и докумената развоја донетих у утврђеним роковима.

29. Носиоци планирања и задатака за реализацију Резолуције о друштвено-економском развоју и економској политици САНК Косова у 1985. години треба још од почетка године да предузимају све потребне мере за настављање и продубљивање позитивних тенденција из другог полугођа из 1984. године и за успешније савлађивање присутних проблема и тешкоћа као и за доследну и целовиту реализацију утврђених задатака.

Сви носиоци планирања треба стално да анализирају остваривање задатака утврђеним Резолуцијом, како би на време предузимали мере из своје надлежности на њихову реализацију, доследно се залагали за спровођење политике економске стабилизације и предузимати мере о друштвено-економском развоју и економској политици у САНК Косову у 1985. години. У складу са Законом о систему друштвеног планирања и друштвеног плана САНК Косова, Извршно веће Скупштине САНК Косова ће редовно информисати Скупштину САНК Косова и друге органе о остваривању друштвено-економског развоја Покрајине, и, по потреби, предлагати посебне мере за остваривање Резолуције.

ПС Број 30-64/84

Приштина, 9. јануар 1985. године

Скупштина Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова

Председник Председник Скупштине
Друштвено-политичког већа Бајрам Селими, с.р.
Радивоје Михајловић, с.р.

Председник Председник
Већа општина Већа удруженог рада
Смајл Дрешај, с.р. Осман Бериша, с.р.

Председник Скупштине Покрајинске самоуправне
интересне заједнице за образовање и васпитање
Драган Јовановић, с.р.

Председник Скупштине Покрајинске самоуправне
интересне заједнице за научни рад
Џафер Гаши, с.р.

Председник Скупштине Покрајинске самоуправне
интересне заједнице за културу
Драгомир Цветић, с.р.

Председник Скупштине Покрајинске самоуправне
интересне заједнице здравствене заштите и здравственог осигурања
др Шериф Бесими, с.р.

Председник Скупштине Покрајинске самоуправне
интересне заједнице за социјалну заштиту
Рамиз Бараку, с.р.

САДРЖАЈ

**Покрајинска Скупштина Социјалистичке
Аутономне Покрајине Косова**

Резолуција о друштвено-економском развоју и економској политици СЛПК Косова у 1985. години — — — — — 1